

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Kapitel 22, predikan av Micael Nilsson, hållen i Korskyrkan söndagen den 12 januari 2014.

Idag ska vi läsa ett bibelkapitel från Matteus evangelium, och därefter fundera över både vad det betydde och vad det kan betyda idag. Lyssna till Matt 22. Vi tar det stycke för stycke.

Matt 22:1-14: "Än en gång talade Jesus till dem i liknelser: "Med himmelriket är det som när en kung höll bröllop för sin son. Han skickade ut sina tjänare för att kalla de inbjudna till bröllopet, men de ville inte komma. Då skickade han ut andra tjänare och lät dem säga till de inbjudna: 'Jag har ordnat för måltiden, mina oxar och gödkalvar är slaktade och allt är färdigt. Kom till bröllopet.' Men de brydde sig inte om det. En gick bort till sina åkrar och en till sina affärer. De andra tog fast tjänarna, skymfade dem och slog ihjäl dem. Då greps kungen av vrede, skickade ut sina soldater och lät döda mördarna och bränna ner deras stad. Sedan sade han till sina tjänare: 'Allt är ordnat för bröllopet, men de inbjudna var inte värdiga. Gå ut och ställ er där vägarna skiljs och bjud alla ni ser till bröllopet.' Och då gick tjänarna ut på vägarna och samlade ihop alla de träffade på, onda och goda, och brölloppsalen fylldes med gäster.

När kungen kom in för att se sina gäster, upptäckte han en man som inte var klädd i bröllopskläder. Han sade: 'Min vän, hur kan du vara här utan att ha bröllopskläder på dig?' Mannen kunde inte svara. Då sade kungen till tjänarna: 'Bind honom till händer och fötter och kasta ut honom i mörkret där ute. Där skall man gråta och skära tänder.' Många är bjudna, men få är utvalda."

Jesus berättar en absurd historia. Några viktiga män blir inbjudna till ett kungabröllop. Kungens son, kanske kronprinsen ska gifta sig. Vers 3 är intressant: "Han skickade ut sina tjänare för att kalla de inbjudna till bröllopet..." Kungens tjänare skulle "kalla de inbjudna". Vad handlar de orden om? Så här gjordes detta på Jesu tid. Först skickades en inbjudan till brölloppsfest ut. När man då tackat ja till den inleddes förberedelserna och när allt så småningom var färdigt kallades man till festen: "Jag har ordnat för måltiden, mina oxar och gödkalvar är slaktade och allt är färdigt. Kom till bröllopet."

Att då tacka nej, efter att först ha tackat ja, med hänvisning till att man hade lite annat för sig är förstås ett slag i ansiktet på någon som först visat stor generositet. När dessa män dödar tjänarna är det dessutom helt orimligt. Och detta är Jesu poäng. Gud har inbjudit till fest. Brölloppsfesten är en underbar bild i Bibeln som pekar fram mot själva himmelriket. Och detta har Gud inbjudit till, men nu när Gud sänder sina tjänare för att säga att det är dags för festen, då är några helt ointresserade, och andra blir t.o.m. fiendliga.

Vad säger Jesus här, egentligen? Jo, han säger att Gud för länge sedan inbjöd folket till sig själv, till brölloppsfest och gemenskap. Men nu, nu när Jesus kommit, och nu när han snart ska säga att allt är färdigt då är några av dessa ledare ointresserade och andra vill t.o.m. döda honom.

Men Gud kommer inte att ställa in festen. Nej, istället får andra komma. De inbjudna säger nej, men andra kommer att säga ja. Så följer dessa ord, som är en så underbar sammanfattning av kyrkohistorien, och av något som pågår än idag: "och brölloppsalen fylldes med gäster."

Men nu händer något mer i liknelsen. Den skiftar fokus. Nu när brölloppsalen fylls får vi se en man i mängden. Han har kommit men är inte festklädd. Därför skickas han bort. Vad handlar det om? Jo, den mannen visar också förakt för kungen. Han kommer i och för sig till festen, men tydligen bara för sin egen skull. Han tycker att han duger som han är. Han vill äta maten och ta del av festen, men inte ära kungen eller hans son.

Nu lämnar vi de judiska ledarna en stund, för nu handlar det om oss. Om oss som ville komma. Om oss som ville vara med i kyrkans gemenskap. Men när vi kommer, HUR kommer vi då? Kommer vi stolta, självtröfärdiga, med en attityd av att vi inte behöver förändras. Kommer vi bara för att själva få äta, få ta del av allt som bjuds i Guds hus, men utan att vilja ära Gud, utan att vara beredda till att själva förändras? Då har vi till slut missat allt ändå. För vi är visserligen välkomna som vi är, med alla våra brister och svagheter, av nåd, men vi är också kallade till förändring, Rom 8:28-29: "Vi vet att Gud på allt sätt hjälper dem som älskar honom att nå det goda, dem som han har kallat efter sin plan. Ty dem han i förväg har utvalt har han också bestämt till att formas efter hans sons bild..."

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Vill jag verkligen lära känna Gud, vill jag att min kristendom ska vara på riktigt så kan jag inte gå omkring klädd i högmod och självgodhet, "här kommer jag, jag är bra som jag är, jag har allt, jag saknar ingenting",. Jag är inbjuden till Gud. Jag får komma som jag är och vara den jag är. Men jag måste också lära mig att lägga ner mitt eget, ödmjuka mig och låta mig förvandlas. Profeten Jesaja säger, Jes 64:6: "Vi blev allesammans lika orena människor, och all vår rättfärdighet var som en fläckad klädnad." All vår präktighet är som gamla smutsiga kläder. Men till detta lägger Paulus dessa ord från Gal 3:27: "Är ni döpta in i Kristus, har ni också iklätt er Kristus." Och här är liknelsens djupaste poäng. Vi är alla bjudna till Himlen. Den festen vill du inte missa. Men vi kan inte komma dit i våra egna smutsiga kläder. Vi måste klä oss i Kristus, d.v.s. ta emot det Jesus gjort för oss. Det är först då vi kan närma oss Gud, utan fruktan, i frimodighet och glädje, och fortfarande av nåd. För den nåd som tar emot oss när vi kommer vill också förvandla oss.

Så sammanfattar Jesus denna liknelse med dessa ord: "Många är bjudna, men få är utvalda." Detta har debatterats genom kyrkohistorien. Är bara några utvalda till frälsningen? Eftersom Jesus inte förklarar närmre väljer jag att ta det enkelt. Att vara en del av det utvalda folket betyder att man är en del av Guds folk, det är bibelspråk. Då läser jag helt enkelt så att den som tackar ja till Guds inbjudan blir en del av det utvalda folket. Så långt förstår jag detta idag.

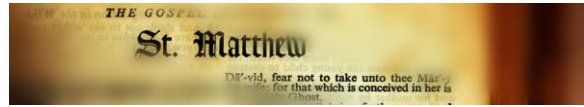
Vers 15-22: Då gick fariseerna bort och kom överens om att försöka få fast honom för något han sade. De lät sina lärjungar och några av Herodes anhängare söka upp honom och säga: "Mästare, vi vet att du är uppriktig och verkligen lär oss Guds väg. Du faller inte undan för någon och ser inte till personen. Säg oss vad du anser: är det rätt eller inte att betala skatt till kejsaren?" Jesus märkte deras onda avsikt och sade: "Hycklare, varför vill ni sätta mig på prov? Visa mig ett mynt som man betalar skatt med." De räckte honom en denar, och han frågade: "Vems bild och namn är det här?" - "Kejsarens", svarade de. Då sade han till dem: "Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren och Gud det som tillhör Gud." När de hörde detta, blev de häpnade. De lät honom vara och gick sin väg.

Vilken tragedi. Dessa män var inbjudna till tidernas fest. Och nu stod Guds son framför dem och talade om att väntans tider var slut och att allt nu snart var färdigt. De hade fortfarande möjlighet att klä om till festen, men allt de ville var att röja Jesus ur vägen.

Matteus skriver om en ohelig allians. Fariseerna skickar fram sina lärjungar, kanske för att det skulle verka mindre hotfullt så, och med dem en grupp så kallade "herodianer", d.v.s. Herodes anhängare. De skulle fråga Jesus om vad han ansåg om skatten? Det var nämligen en het fråga. Skulle man verkligen betala skatt till den romerska ockupationsmakten? Det intressanta är att fariseerna och herodianerna såg olika på detta. Fariseerna ville motarbeta Rom. Herodianerna ville stödja Herodes och samarbetet med Rom. Dessa grupper föraktade varandra, men samarbetade ändå, för att de båda ville få bort Jesus. Fariseerna ville inte betala skatt. Herodianerna stödde den. Om Jesus svarade att de skulle betala skatt kunde han få folket mot sig. Om han svarade att de skulle avstå skulle han kunna anklagas för uppvigling.

Jesu svar är oväntat. - Vems bild och namn är det på myntet? På myntets baksida fanns en romersk gudinna, en provokation mot den judiska monoteismen, och på framsidan en bild av kejsar Tiberius. - Det verkar vara kejsarens pengar, svarar Jesus. Ge dem då till honom. Detta är ett principiellt viktigt svar. Som kristen har du förpliktelser mot det samhälle du lever i. Betala din skatt. Lev ärligt med din ekonomi. Ta ditt samhällsansvar. Det är inte enkelt i ett samhälle där myntet både har en fram- och en baksida. Men i allt detta ska du navigera dig klokt och sköta det du ska. Fast Jesus är inte färdig än. - Ge också Gud det som är hans, fortsätter han. Eller, i klartext, eftersom ni är människor, Guds avbilder, med Guds bild på era liv, så ge er själva till honom. Det är ett svar som är så lysande, så djupt och så utmanande att hans motståndare blir tysta. Vi läser vidare.

Vers 23-33: Samma dag kom det fram några saddukeer och sade att det inte finns någon uppståndelse, och de frågade honom: "Mästare, Mose har sagt: Om någon dör barnlös, skall hans bror gifta sig med änkan och skaffa efterkommande åt brodern. Det fanns här hos oss sju bröder. Den förste gifte sig och dog, och då han inte hade några barn, fick hans bror överta hustrun. På samma sätt gick det med den andre och den tredje och med alla sju. Sist av alla dog kvinnan. Vem av de sju blir hon hustru till vid uppståndelsen? Alla har ju varit gifta med henne." Jesus svarade: "Ni tänker fel, därför att ni varken kan skriften eller vet något om Guds makt. Vid uppståndelsen gifter man sig inte eller blir

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

bortgift, utan alla är som änglarna i himlen. Och vad de dödas uppståndelse beträffar, så har ni väl läst vad Gud har sagt till er: Jag är Abrahams Gud och Isaks Gud och Jakobs Gud. Gud är inte en gud för döda utan för levande." När folket hörde detta, häpnade de över hans undervisning.

Nästa grupp att gå till attack är saddukeerna. De är fariséernas teologiska motpol. De förnekar en massa saker som fariséerna tror på, som t.ex. uppståndelsen. En förklaring till det är att de bara tror på de fem Moseböckerna. De har nu tydligen inte hittat något om uppståndelsen där, så då tror de inte på den.

- De sa att det inte fanns någon uppståndelse...

Så tröttande? Jag förundras ibland över alla som förnekar Bibeln, som kallar mig för fundamentalist för att jag tror på den, men som sedan själva har en lika stark tro på saker och ting de själva bara säger, eller som andra sagt. En del slår fast att man inget säkert kan veta om Gud. Fast hur vet de då det? Här kommer dessa sadukkeer och bara säger saker, slår fast att det inte finns någon uppståndelse. Och för att visa hur dum den tron är drar de en historia om en kvinna som varit gift med sju bröder, som dött en efter en. Om det nu fanns en Himmel skulle detta ju bli omöjligt. Vilka konflikter skulle inte uppstå då?

Deras fråga är inte ointressant ur ett själavårdsperspektiv, men nu är de inte ute efter självvård. De tycker att de har en vattentät logik här. De har visat hur orimligt det är att tro på ett evigt liv. Jesus svarar att de tänker fel. Och det gör de för att de varken kan skriften eller vet något om Guds makt. För skulle de veta något om Guds makt skulle de veta att Gud kan uppväcka de döda. Skulle de veta något om skriften så skulle de veta att Gud kommer att uppväcka de döda. Berättelsen om kvinnan och hennes man väcker många frågor. Borde inte någon skickat en detektiv, eller åtminstone undersökt hennes matlagning? Jesus säger att Gud har ett bra sätt att lösa det här med våra relationer på i Himlen. Himlen blir helt enkelt så mycket bättre än vad vi kan förstå idag. Det finns mer att säga om detta, men det tar vi en annan gång.

När nu Jesus ska tala om uppståndelsen för dessa saddukeer så gör han det genom att hänvisa till en text i Moseböckerna, som de ju tror på. Han säger att det står där att Gud är Abrahams Gud, Isaks Gud och Jakobs Gud. Gud säger inte att han var deras Gud. Nej, han är det fortfarande, eftersom de fortfarande lever, inför Gud. Det har saddukeerna nog aldrig tänkt på, för också de tystnar.

Vers 34-40: När fariseerna fick höra hur han hade gjort saddukeerna svarslösa, samlades de, och för att sätta honom på prov frågade en av dem, en laglärd: "Mästare, vilket är det största budet i lagen?" Han svarade honom: "Du skall älska Herren, din Gud, med hela ditt hjärta och med hela din själ och med hela ditt förstånd. Detta är det största och första budet. Sedan kommer ett av samma slag: Du skall älska din nästa som dig själv. På dessa båda bud vilar hela lagen och profeterna."

Fariseerna är nog lite nöjda med att Jesus tystat sadukkeerna. Fast ännu är de inte färdiga. De sänder fram en av sina mest lärda män. Han verkar lite kluven tycker jag, och får en slags förklaring när jag läser Markus evangelium där det står att denne skriftlärd beundrar Jesu svar till saddukeerna. "Vilket är det viktigaste budet av alla?", frågar han.

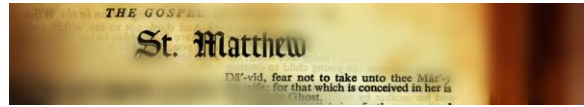
Det är som om Jesus svarar både på hans fråga och på hans längtan när han pekar på en bibelvers som varje from jude citerade två gånger om dagen, nämligen det där om att älska Gud, från den judiska trosbekännelsen i 5 Mos 6:4, och lägger till det en vers från 3 Mos 19:18 om att älska sin nästa som sig själv.

Jesus förenklar hela lagen, ur ett pedagogiskt perspektiv. För om vi verkligen älskade Gud och varandra behövde ingen påminna oss om att vi inte ska ljuga, stjäla, döda eller ha andra gudar vid Guds sida.

Men Jesus gör förstås inte lagen enklare att följa med detta. För när älskade du andra som dig själv en hel dag? När älskade du verkligen Gud av hela ditt hjärta, med hela din själ och med all din kraft 24 timmar, oavbrutet?

Lyssna: Om Jesus säger att det handlar om att älska så förstår vi att vi behöver förvandlas för att detta ska bli möjligt. Detta klarar vi inte av själva. Vi behöver alltså be Gud förvandla oss inifrån, så att vi börjar älska.

Så avslutas detta kapitel nu med att Jesus ställer en fråga till de judiska ledarna:

På vandring genom MATTEUS EVANGELIUM

Vers 41-46 Då fariseerna var församlade, frågade Jesus dem: "Vad anser ni om Messias? Vems son är han?" – "Davids", svarade de. Då sade han: "Hur kan då David på Andens ingivelse kalla honom herre och säga: Herren sade till min herre: Sitt på min högra sida, så skall jag lägga dina fiender under dina fötter. Om nu David kallar honom herre, hur kan han då vara Davids son?" Ingen kunde svara honom, och efter den dagen vågade heller ingen längre ställa frågor till honom.

Här har det ställts frågor om skatt, om uppståndelsen och om budorden. Det var viktiga frågor, men här kommer en ännu viktigare: "Vad anser ni om Messias?"

Visst får vi ställa våra frågor. Och det får du medge att Jesus verkligen tog tid med att besvara dem noggrant den här dagen. Men ännu var inte den avgörande frågan ställd: "Vad anser ni om Messias?"

Jesus visar att de hade för små tankar om Messias. De trodde att han var Davids son, d.v.s. underordnad David, eller en kung som David. Jesus visar att Messias är så mycket mer. Messias är Guds son.

Så tillslut måste också denna fråga ställas: - Vad säger du om Messias? Vad tror du om Jesus? Vem är han i ditt liv?

Alltså inramas detta kapitel av ett påstående och av en fråga. Först: Allt är färdigt. Gud har gjort allt som behöver göras för att du ska kunna ha gemenskap med honom. Därför blir den sista och allra viktigaste frågan vem Jesus Kristus är i ditt liv?